

การสงเคราะห์คนพิการในประเทศไทย

ความหมายของคนพิการ

คำว่า "คนพิการ" โดยทั่วไป จะเข้าใจว่าเป็นบุคคลที่แขนขาขาด หูหนวก ตาบอด หรือเป็นความพิการที่เห็นได้ชัดเท่านั้น และเป็นปัญหาถกเถียงกันมาในเรื่องคำจำกัดความมานานแล้วว่าจะให้มีความหมายหรือขอบเขตเพียงใด โดยเฉพาะในประเทศด้อยพัฒนา และกำลังพัฒนาซึ่งยังมีผู้สนใจไม่มากนัก จึงยังไม่ได้จำกัดลงไปอย่างแน่นอนเนื่องจากมีภารกิจอื่นต้องจัดทำ และวงการทั่วไปมักจะกล่าวว่า "คนก็ยังช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ไม่ทั่วถึงหรือก็เท่าที่ควร แล้วจะเอาเวลาเงินทองที่ไหนมาช่วยคนพิการ" แต่เมื่อท่านเหล่านั้นเข้าใจว่า คนพิการมีความหมายขอบเขตและจำนวนมากน้อยเพียงใดแล้ว จะเห็นประโยชน์และความจำเป็นในการฟื้นฟูสมรรถภาพและสงเคราะห์คนพิการทันทีด้วยความเต็มใจ

ความหมายของคำว่า "คนพิการ" นั้นในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 บัญญัติไว้ว่า "เสียอวัยวะ มีแขนขาเป็นต้น เสียไปจากสภาพเดิม"¹ เมื่อขยายความแล้วคนพิการจะหมายถึงบุคคลที่ขาดอวัยวะสำคัญของร่างกายอย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างจะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่การงาน

¹ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พระนคร : ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2503) หน้า 688.

ได้อย่างบุคคลปกติ ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Crippled" ส่วนข้อความ "เสียไปจากสภาพเดิม" ก็หมายถึงอวัยวะของร่างกายที่จิตใจก็ตีผิดไปจากสภาพเดิม ซึ่งมนุษย์ส่วนมากควรจะเป็นเช่นอวัยวะแขนขา มีครบบริบูรณ์แต่เป็นอัมพาตเคลื่อนไหวไม่ได้ หรือสติปัญญาเพื่อนจนรักษาไม่หาย เป็นต้น ก็ต้องนับว่าเป็นคนพิการเช่นเดียวกัน ฉะนั้น คำว่า "พิการ" จึงครอบคลุมหรือเพ่งเล็งไปถึงความไม่สามารถในการปฏิบัติกรงาน ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Disable" ทรายไตที่อาการดังกล่าวข้างต้น ยังมีการรักษาหายได้ก็จะยังไม่เรียกว่าเป็นความพิการ คือ อยู่ในชั้นเจ็บป่วย ต่อเมื่อความเจ็บป่วยนั้นได้รับการรักษาอย่างดีแล้วไม่หาย คือ อาการเจ็บป่วยนั้นเป็นไปโดยถาวร จึงจะเรียกว่าเป็นความพิการ

ความมากน้อยของความพิการ มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับ การสงเคราะห์และการฟื้นฟูสมรรถภาพอยู่ไม่น้อย ถ้าเป็นความพิการเพียงเล็กน้อย ก็ยังพอช่วยเหลือตัวเองได้ไม่เป็นภาระมากนัก แต่ถ้ามีความพิการมากจนไม่สามารถช่วยตนเองได้ นับว่าเป็นภาระหนักของครอบครัวและประเทศชาติอย่างยิ่ง ซึ่งสังคมควรจะยื่นมือเข้าไปช่วยเหลืออย่างจริงจังด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพ ให้ช่วยตัวเองให้มีอาชีพดังกล่าวมาแล้ว แม้แต่เพียงเล็กน้อย กอนก็ยังดีกว่าปล่อยให้ไปตามยถากรรม

ประเภทของความพิการ ¹

ความพิการของมนุษย์แบ่งไ้ค้อออกเป็น 2 ประเภท คือ ความพิการทางกาย (Physically Disabled) และความพิการทางจิต (

¹ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, "คนพิการ" (กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, ๒.๒.๒.) หน้า 12 - 17.

แต่ละประเภทแบ่งย่อยออกไปอีกหลายอย่างดังนี้ คือ

1. พิการทางกาย (Physically Disabled) แบ่งได้
เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1.1 อวัยวะหยาบสมรรถภาพ (Impairments) มี

ก. หูหนวก

ข. ไบ

ค. ตาบอด

ง. เกิดจากโรคบางอย่าง เช่น โรคหัวใจ โรคระบบ
กล้ามเนื้อ เป็นต้น แขนขาด้ปล โรคระบบประสาท
โรคโพลีโอมัยอีลิติส โรคประสาทอักเสบ ทำให้
เคลื่อนไหวร่างกาย หรือส่วนหนึ่งส่วนใดอย่าง
ปกติไม่ได้ เป็นต้น

1.2 อวัยวะผิดปกติ (Anomalies or Defermities)
ซึ่งอาจเกิดจาก

ก. เป็นแต่กำเนิด คือ อวัยวะร่างกายผิดปกติมาตั้งแต่
คลอด มีลักษณะเท้าโต ขาเป่ แขนขาด้ปล
นิ้วติดกัน เป็นต้น

ข. อวัยวะขาดหายไป จากเหตุใดก็ตาม เช่น จาก
อุบัติเหตุหรือจากการศัลยกรรม เช่น แขนขาด
ถูกตัดขา เป็นต้น

ค. เกิดจากโรคบางอย่าง เช่น โรคเรื้อน วัณโรค
โรคอักเสบ เป็นต้น

2. ความพิการทางจิต (Mentally Disabled) แบ่งเป็น 2 พวกใหญ่ ๆ ได้แก่

2.1 มีพยาธิสภาพทางสมอง (with organic Brain Lesion) คือ เนื้อสมองอักเสบจากโรค จากการกระทบกระเทือนอย่างแรงและจากสารเคมี หรือมีเนื้องอกในสมอง หรือเนื้อสมองเสื่อม เนื่องมาจากความชรา หรือพิษสุรา หรือเมื่อเกิดมาสมองเจริญไม่เต็มที่ทำให้ปัญญาอ่อน เป็นต้น

ความพิการทางจิต ซึ่งเกิดจากพยาธิสภาพทางสมองนี้ มีอาการทางจิตไม่มากนัก เช่น บางคนมีปัญหาคำ หรืออารมณ์เหมือนเด็ก ความคิดเสีย ความประพฤติกคล้ายเด็ก แต่ก็มีจำนวนไม่น้อยที่อาจจะมีอาการรุนแรงถึงขั้นเป็นภัยต่อผู้อื่นได้

2.2 หน้าที่สมอง หรือจิตใจผิดปกติ (Functional or Without Organic Brain Lesion) ประเภทนี้ไม่มีพยาธิสภาพทางสมอง แต่จิตใจผิดปกติไปจากธรรมดาหลายชนิด ได้แก่

ก. แนวความคิดเสีย เช่น Schizophrenia หรือที่เรียกว่า "จิตเภท" บุคคลที่เป็นโรคนี้อาการระแวง หลงผิด กลัวคนทำร้าย มีความคิดแปลก ๆ และโรค Hebephrenia จะไม่ค่อยคิดอะไร

นอกจากตนเอง ชอบอยู่คนเดียว รับประทานอาหารแล้วก็นั่งเฉยตลอดวัน ไม่ทำอะไร บุคคลที่มีแนวความคิดเสียเหล่านี้ ถ้าไม่รักษาในระยะแรก จะเป็นเรื้อรังแล้วรักษาไม่หาย กลายเป็นความพิการทางจิตตลอดชีวิต

ข. อารมณ์ผิดปกติ เช่น พวก Manic - Depressive ซึ่งมีความคิดอกตိใจหรือเศร้าโศก เป็นครั้งคราว รักษาหายได้ส่วนมากและจะมีความพิการทางจิตเป็นจำนวนน้อย

ค. โรคประสาทหรือโรคจิตประสาท ได้แก่โรค

Psychoneurosis และ Neurosis มีหลายชนิด แต่จะเป็นเรื้อรังจนรักษาไม่หายและจิตพิการไปในที่สุด ซึ่งจะมีไม่กี่ชนิด เช่น โรคประสาทอ่อน (Psychoesthesia) โรคออกแอด (Hypochondriac) โรคย้ำคิดย้ำทำ (Obsession - Compulsion) และโรคกลัว (Phobic - Reaction)

ง. Psychosomatic Diseases เกิดจากจิตใจไม่ปกติก่อน แล้วทำให้มีอาการทางกายผสม มีอาการหลายอย่าง ถ้ารักษาไม่ถูกวิธี จะเป็นเรื้อรังแล้วรักษาไม่หาย กลายเป็นคนพิการทางจิตได้

จ. พฤติกรรมผิดมีหลายอย่าง เช่น พวกอันธพาล (Antisocial) พวกเกเร (Psychopaths) และพวกที่ปรับตัวไม่เหมาะสม นิสัยไม่ดี มารยาท

ไม่ดี เป็นต้น พวกนี้ส่วนมากเป็นภัยต่อสังคมและ
 ก่อความเดือดร้อนให้ผู้อื่นอยู่เสมอ ถ้ามีการเกิด
 ขึ้นในระยะแรก ๆ แลรรีบให้คำแนะนำบำบัดรักษา
 จะหายได้ แต่ถาถึงไว้เรื้อรังมากแล้วแก้หรือรักษา
 ไม่หาย

กระบวนการทางสังคมสงเคราะห์ในการสงเคราะห์คนพิการ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาประเทศ
 ฉะนั้นกำลังคนทั้งหมดที่มีอยู่จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ การฝึกและการ
 ใ้ทรัพยากรมนุษย์ทั้งหลายนี้ เป็นตัวประกันความเจริญเติบโตของประเทศ
 อันเป็นเรื่องสำคัญที่จะชี้ให้เห็นว่าในจำนวนพลเมืองของประเทศหนึ่งประเทศ
 ใดก็ตาม จะเป็นอัตราส่วนของคนพิการเสียร้อยละ 5 ประเทศไทยก็เช่นกัน
 มีพลเมืองประมาณ 45 ล้านคน ก็จะมีคนพิการประมาณ 2,250,000 คน
 ในจำนวนนี้แบ่งออกตามอัตราส่วนที่ยอมรับกันคือเป็นเด็กและบุคคลวัยรุ่น ร้อยละ
 40 เป็นผู้ใหญ่อ้อยละ 40 และเป็นคนอายุสูงกว่า 60 ปี ร้อยละ 20 ถ้าจะ
 กล่าวอย่างคร่าว ๆ ก็คือ ผู้ใหญ่จำนวน 900,000 คน กลายเป็นคนที่ว่าง
 งานอยู่เปล่า ๆ ซึ่งทำให้เสียแรงงานอันน่าจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไป
 ทำให้มีผลกระทบกระเทือนถึงสภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศด้วย ดังนั้น
 จึงได้มีความคิดในเรื่องของการสงเคราะห์คนพิการโดยการฟื้นฟูสมรรถภาพขึ้น
 เพื่อให้คนพิการได้มีบทบาทในการช่วยพัฒนาประเทศ และเศรษฐกิจของ
 ประเทศด้วย นอกจากนี้คนพิการยังสามารถพึ่งพาตนเองและอาศัยผู้อื่นน้อย
 ลงด้วย ซึ่งจะได้เห็นได้ชัดเจนจากปรัชญาของฟื้นฟูสมรรถภาพ ดังนี้คือ

1. คนพิการเป็นบุคคลที่มีสิทธิมนุษยชนอย่างเต็มบริบูรณ์เช่นเดียวกับ
 บุคคลที่มีอวัยวะสมบูรณ์ทั้งหลาย ดังนั้นเราจึงควรมีสติที่ได้รับมาตรงการแห่ง

ความคุ้มครองและความช่วยเหลือทุก ๆ อย่างที่เป็นไปได้จากประเทศของเขาและโอกาสที่จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

2. โดยสภาพแห่งความพิการของเขานั้นเอง เขาย่อมตกอยู่เป็นนิจในอันตรายจากความกระทบกระทั่งอันทางอารมณ์และทางจิต อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความรู้สึกถูกคัดค้านและของขัดซึ่งฝังลึกอยู่ในใจ ดังนั้นเขาจึงควรมีสติธิเรียกร้องความเห็นอกเห็นใจและความช่วยเหลือในการสร้างสรรค์จากสังคมเป็นพิเศษ

3. เราสามารถพัฒนาสมรรถภาพที่ยังคงเหลืออยู่ในตัวให้ขึ้นไปถึงระดับสูงอันคาดไม่ถึง ทำให้โอกาสที่เหมาะสมแก่เขา และโดยทั่ว ๆ ไป เขาอาจจะกลายเป็นผู้ที่มิมีประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อประเทศชาติ แทนที่จะเป็นภาระแก่ตัวเขาเองแก่ครอบครัวและแก่ประเทศชาติ

4. คนพิการย่อมมีความรับผิดชอบต่อชุมชนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สวัสดิภาพทางเศรษฐกิจของชาติในทุก ๆ ทางเท่าที่สามารถจะกระทำใ้ภายหลังฟื้นฟูสมรรถภาพแล้ว

5. ความปรารถนาขอใหญ่ของคนพิการก็คือ ให้ได้มีชีวิตอยู่อย่างอิสระในชุมชนปกติธรรมดา แทนที่จะใช้เวลาวันหนึ่ง ๆ ให้หมดไปในสถานสงเคราะห์ที่แยกอยู่ต่างหากหรือมีชีวิตอยู่อย่างใดชื่อว่า เป็นคนพิการ

6. การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ สำเร็จลงได้ด้วยดี ก็โดยบรรดาบุคคลในวงการแพทย์ การศึกษา สังคม และการอาชีพ ร่วมกันปฏิบัติงานเป็นคณะเท่านั้น ¹

¹ วิกเตอร์ เจ. มอลพาสาร์, ข้อเสนอจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
ตัวอย่าง (พระนคร, กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย, 2509) หน้า 1.

จากปรัชญาคังกล่าวจึงได้มีการดำเนินการสงเคราะห์คนพิการโดยยึดหลักของการฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นสำคัญ ซึ่งในดำเนินการคังกล่าวมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การฟื้นฟูหรือปรับสภาพทางร่างกาย (Physical Rehabilitation)
ซึ่งจะมีวิธีการเป็น 2 วิธีใหญ่ คือ
 - 1.1 การให้บริการทางการแพทย์ โดยการรักษาพยาบาล การใส่กายอุปกรณ์ อวัยวะเทียม เครื่องช่วยฟังเสียของคนหูตึง เป็นต้น
 - 1.2 การให้บริการทางกายภาพบำบัด (Physical therapy)
เช่น การนวดบริหารกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ
2. การฟื้นฟูหรือปรับสภาพทางจิตใจ (Psycho - social Service)
ซึ่งโดยปกติแล้วร่างกายพิการบุคคลก็มักจะมีทัศนคติทางจิตใจควย เช่น มีความหวาดกลัว กังวล ขุนเคี้ยว เป็นต้น การให้การสงเคราะห์ทางจิตใจก็จะใช้วิธีการแบบ Diagnostic and Evaluation Project คือการพยายามประเมินว่า คนพิการมีความเข้มแข็งทางจิตใจมากน้อยเพียงใด และได้รับผลกระทบกระเทือนจากปัจจัยทางสังคม เช่น ที่อยู่อาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัว ฯลฯ อย่างไรบ้าง ซึ่งในกรณีนี้จะต้องขอรับความช่วยเหลือจากองค์กรต่าง ๆ ประกอบควย
3. บริการฝึกอบรมอาชีพ (Vocational Training Service)
คือ การให้การฝึกอาชีพแก่คนพิการตามสภาพทางร่างกายและความถนัด ความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งในการฝึกอาชีพนั้นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 อายุของผู้ที่จะฝึกอาชีพ
 - 3.2 ประสบการณ์เดิมทางด้านการประกอบอาชีพของผู้ฝึก
 - 3.3 ภูมิหลังของผู้ฝึกอาชีพ
 - 3.4 อาชีพที่ฝึกจะต้องเป็นอาชีพที่สามารถจะยึดเป็นหลักฐานได้ยั่งยืน
 - 3.5 เป็นอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของคนพิการ
 - 3.6 อาชีพนั้นใช้ระยะเวลาในการฝึกไม่นานเกินไป
4. บริการการจัดหางานและการบรรจุเข้าทำงาน (Employment and Placement Service) ซึ่งถือว่ามีความสำคัญอยู่ไม่น้อยเช่นกัน เพราะเป็นองค์ประกอบที่จะสามารถช่วยให้คนพิการได้ดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จในอนาคตอันจะเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วย

ในปัจจุบันการดำเนินการสงเคราะห์คนพิการได้ทำกันโดยแพร่หลาย ซึ่งมีทั้งรัฐบาลและเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งพอจะแยกรายละเอียดของการสงเคราะห์ได้ดังนี้คือ

1. การให้การสงเคราะห์คนพิการโดยรัฐบาล มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการดังต่อไปนี้คือ
 - 1.1 กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะมีแผนกฟื้นฟูสมรรถภาพอยู่ในสังกัดคือ
 - 1.1.1 โรงพยาบาลทั่วไป
 - 1.1.2 โรงพยาบาลเฉพาะโรค ได้แก่
 - ก. โรงพยาบาลโรคจิตและหน่วยจิตเวช (Psychiatric unit)
 - ข. โรงพยาบาลโรคเรื้อน จะมีอยู่ 2 แห่ง ในลักษณะของสถานพยาบาล คือ สถานพยาบาลพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการและสถานพยาบาลโนนสมบูรณ์ จังหวัดขอนแก่น

ค. โรงพยาบาลวัดโรค

ง. โรงพยาบาลธัญญรักษ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งให้
 บำบัดผู้ที่ติดยาเสพติด

1.2 กระทรวงมหาดไทย มีกรมประชาสงเคราะห์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในงานการสงเคราะห์คนพิการโดยมีกองสวัสดิการสงเคราะห์เป็นผู้ดำเนินการโดยตรง ซึ่งมีหน่วยงานในสังกัดหลายหน่วยงานคือ

1.2.1 สถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งจะทำกรฟื้นฟูและเลี้ยงดูคนพิการทุกประเภทจำนวนมาก

1.2.2 ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นสถานที่ฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพคนพิการ

1.2.3 สถานสงเคราะห์ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เป็นสถานที่เลี้ยงดูคนพิการทางจิตบางส่วนและผู้ป่วยโร้อาชีพอื่น ๆ

1.2.4 บ้านกึ่งวิถี จังหวัดปทุมธานี ของกองสัมมนาชิวะสงเคราะห์กรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งรับเลี้ยงดูผู้พิการทางจิตบางส่วน

1.3 กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการศึกษาให้กับคนพิการที่ไม่อาจจะเข้าศึกษาได้ตามระเบียบของพระราชบัญญัติประถมศึกษา โดยมีกองการศึกษาพิเศษเป็นผู้ดำเนินการ ได้แก่

1.3.1 โรงเรียนสอนคนหูหนวก ที่ตำบลทุ่งมหาเมฆ อำเภอคูสสิต กรุงเทพมหานคร

1.3.2 โรงเรียนสอนคนหูหนวก จังหวัดขอนแก่น

2. การสงเคราะห์คนพิการของเอกชน

2.1 มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนราชวิถี พญาไท ตั้งแต่เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2498 ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการเด็กพิการในลักษณะโรงเรียนราษฎร์ เมื่อ 18 พฤษภาคม พ.ศ.2504 เพื่อทำการสอนเด็กพิการทางลำตัวและแขนขา ระหว่างอายุ 4 - 15 ปี มีถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

2.2 มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถนนพระราม 4 อำเภอคูสิด เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2495 สงเคราะห์คนหูหนวก และเป็นใบ มีชั้นเรียนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.3 มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ถนนราชวิถี พญาไท ตั้งเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2482

2.4 มูลนิธิราชประชาสมาสัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งอยู่ที่สถาบันราชประชาสมาสัย ในบริเวณสถานพยาบาลพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2504 โดยทำการสงเคราะห์ผู้ป่วยและผู้พิการจากโรคเรื้อนทั่วไป สนับสนุนกิจการของสถาบันราชประชาสมาสัย และที่โรงเรียนราชประชาสมาสัย รับผิดชอบครูผู้พิการควย

2.5 มูลนิธิชีวิตใหม่ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตั้งอยู่ที่ถนนราชบรรคา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2507 ทำการสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อนและโรคจิตที่ออกจากโรงพยาบาล

2.6 โรงพยาบาลแม่คเคิ้น ซึ่งทำการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งสงเคราะห์ผู้ป่วยและผู้พิการแห่งแรกในประเทศไทย

2.7 มูลนิธิช่วยคนโรคเรื้อนลำปาง

2.8 มูลนิธิช่วยเด็กปัญญาอ่อน ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งตั้งอยู่ที่โรงพยาบาลปัญญาอ่อน กินแกง

2.9 สมาคมสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่โรงพยาบาลสงฆ์ ถนนพญาไท

2.10 สมาคม มุสลิม และองค์การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการอื่น ๆ

3. การสงเคราะห์คนพิการของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ดำเนินการให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการชั้นชุดหนึ่ง เพื่อดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับคนพิการ คือ คณะกรรมการฟื้นฟูและส่งเสริมอาชีพแก่คนพิการ ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบาย วางโครงการ และแผนการดำเนินงานงบประมาณในการดำเนินงานฟื้นฟูและส่งเสริมอาชีพคนพิการ
2. ช่วยเหลือคนพิการมีอาชีพ รายได้ ที่เหมาะสม และมีโอกาสทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่สังคมและเศรษฐกิจของประเทศได้
3. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรและหน่วยงานให้ดำเนินการตามนโยบาย
4. ส่งเสริมการจัดตั้งสถานฝึกอบรมและฟื้นฟูอาชีพคนพิการให้มากยิ่งขึ้น
5. ติดต่อกับหน่วยราชการ องค์กรและเอกชน เพื่อสนับสนุนคนพิการให้เข้าทำงานที่เหมาะสม
6. ส่งเสริมการดำเนินงานและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจำกัดป้องกันและลดภัยอันตรายอันเป็นสาเหตุของความพิการ
7. พิจารณาขยายโครงการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนพิการ

ต่อมาภายหลังคณะกรรมการชุดนี้ได้เปลี่ยนชื่อเป็นคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพและส่งเสริมอาชีพคนพิการ ทั้งนี้ยังได้มีการดำเนินการจัดงานที่ระลึกคนพิการประจำปี ตามคำเชิญชวนขององค์การ La Federation Internationale de Muliles et Inyalides du Travail et des Invalides Civils (FIMITIC) แห่งประเทศอิตาลี ซึ่งได้มีการริเริ่มจัด "วันที่ระลึกคนพิการแห่งโลก" เป็นครั้งแรก

แรก เมื่อปี พ.ศ.2503 และประเทศไทยได้เริ่มจัดงานวันระลึกของคนพิการ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ.2506 โดยมูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการเป็นเจ้าภาพ

นอกจากนี้สภาสังคมสงเคราะห์ฯ ยังได้จัดให้มีแผนกฟื้นฟูสมรรถภาพและส่งเสริมอาชีพคนพิการขึ้นด้วย โดยมีการปฏิบัติงานเป็นหน่วยงานย่อย ๆ ดังนี้คือ

1. ฝ่ายแนะนำ จะรับพิจารณาเรื่องจากผู้ขอรับการสงเคราะห์ ให้คำปรึกษาแนะนำ จำแนกเรื่องไปยังฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. ฝ่ายบริการรักษาพยาบาล จะทำหน้าที่ตรวจรักษา นำกายภาพบำบัด จัดเครื่องช่วยอวัยวะต่าง ๆ
3. ฝ่ายการสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพ จะรับเรื่องพิจารณาประสานงาน และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ฝ่ายการเงินและอุปกรณ์ จะพิจารณาจัดหาเงิน อุปกรณ์ เพื่อช่วยในการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพ
5. ฝ่ายฝึกอาชีพ จะทำหน้าที่ปรับสภาพทางกายและจิตของคนพิการก่อนจะฝึกอาชีพ ซึ่งมีทั้งการฝึกทางทฤษฎีและการปฏิบัติ ทั้งยังประสานงานกับศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ พระประแดง ของกรมประชาสงเคราะห์ ศูนย์ฝึกอาชีพของกรมแรงงานและศูนย์ฝึกอาชีพคนตาบอดอีกด้วย
6. ฝ่ายจัดหางาน จะหางานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของคนพิการแต่ละคน เพื่อให้คนพิการได้มีอาชีพและรายได้เลี้ยงตัวเองต่อไป

ในปัจจุบันเป็นที่น่ายินดียิ่งที่การสงเคราะห์คนพิการเป็นงานที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมาก ซึ่งมีทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนได้เห็นความสำคัญช่วยกันดำเนินการเพื่อช่วยเหลือสงเคราะห์คนพิการมากขึ้น ซึ่งก็จะทำให้คนพิการมีความหวังในชีวิตมากขึ้นโดยเขาสามารถที่จะเป็นประชาชนคนหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติได้ ทั้งนี้ก็จะทำให้ประเทศไทยของเราสามารถที่จะพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ.